

**สัมมนาเรื่อง “ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค
Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP”
วันอังคารที่ 30 เมษายน 2556 เวลา 09.00-13.00 น.
ณ โรงแรม Swissotel Le Concorde กรุงเทพฯ**

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จัดเสวนาเวทีการมีส่วนร่วมภาคประชาชน เรื่อง “ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว

สาระสำคัญของการสัมมนาฯ สรุปได้ ดังนี้

1. การสัมมนาเรื่อง “ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)” วันที่ 30 เมษายน 2556 เวลา 09.00-13.00 น.

1.1 ผอ.พิทักษ์ อุดมวิชัยวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักอเมริกาและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ กล่าวเปิดการสัมมนาว่าในปี 2556 อาเซียนจะเริ่มดำเนินการเปิดเจรจาการค้าเสรี RCEP ขึ้น และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้จัดการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเป็นครั้งที่ 2 ซึ่งครั้งแรกได้จัดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2555 ทั้งนี้ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือ Regional Comprehensive Economic Partnership: “RCEP” ว่า RCEP มีพัฒนาสืบเนื่องมาจากการรวมอาเซียน+1 ที่มีอยู่ ได้แก่ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยมีประชากรรวมกันถึงเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรโลก หรือกว่า 3,300 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรโลก และมี GDP สูงถึง 17,100 พันล้านเหรียญสหรัฐ. หรือคิดเป็นร้อยละ 27 ของ GDP โลก ทั้งนี้ RCEP จะเป็นความตกลงที่มีมาตรฐานกว้าง และเข้มข้นกว่าความตกลงการค้าเสรีที่อาเซียนทำกับคู่เจรจา+1 แต่เดิม

2. การบรรยายภาพรวมเรื่อง “ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP)”

2.2 ผอ.ธรรรงค์ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักการค้าบริการและการลงทุน กล่าวคำบรรยายภาพรวมว่า RCEP หรือ Regional Comprehensive Economic Partnership ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 16 ประเทศ เป็นผลสืบเนื่องจากวัตถุประสงค์ของผู้นำอาเซียนที่ต้องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นกว่าที่อาเซียนเคยมีมา คือ อาเซียน+1 หรือเป็นการนำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน+1 จำนวน 5 กรอบ 6 ประเทศซึ่งเป็นประเทศคู่ภาคีที่ยังไม่มี FTA ร่วมกัน มาเจรจารวมกันอีกครั้ง ซึ่งจะเป็ผลดีต่อการเสริมสร้างอำนาจต่อรอง ร่วมสร้างกฎเกณฑ์ทางการค้า ขยายตลาด และแหล่งวัตถุดิบทั้งในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค

ปัจจุบันประเทศสมาชิก RCEP กำลังหารือเพื่อจัดทำกรอบการเจรจา (Scoping paper) เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางสำหรับการเจรจาเปิดตลาดสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และหลักการเจรจาในประเด็นการค้าอื่นๆ ภายใต้ RCEP รวมทั้งได้มีการจัดตั้งกรอบการทำงาน (Scope of work) และคณะเจรจา RCEP หรือ RCEP Trade Negotiating Committees (RCEP-TNC) เพื่อรายงานกรอบการดำเนินงานต่อผู้นำอาเซียน (SEOM) ต่อไป ทั้งนี้ Scoping paper ด้านสินค้าครอบคลุมทั้งเรื่องการยกเลิกมาตรการภาษีและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (NTMs/NTBs) ต่างๆ ซึ่งเห็นว่ยังมีเรื่องที่ต้องเจรจาต่ออีกมาก อาทิ การปรับพิธีการศุลกากร เนื่องจากประเทศคู่ภาคีทั้ง 6 ประเทศยังมีมาตรการปกป้องสินค้าอยู่สูงพอสมควร ด้านการค้าบริการเห็นว่า ปัจจุบันมาตรการกีดกันภาคบริการในภูมิภาคยังมีอยู่สูง ซึ่งหวังว่าการเจรจาเปิดเสรีภายใต้กรอบ RCEP กับประเทศคู่ภาคีทั้ง 6 ประเทศซึ่งมีรายได้จากภาคบริการสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย จะช่วยขยายโอกาสการออกไปลงทุนของ SMEs ไทยในภูมิภาค และเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคอย่างแน่นอน สำหรับด้านการลงทุน เห็นว่าระดับการเปิดเสรีไม่ควรน้อยกว่าอาเซียน+1 ทั้งนี้ ยังมีหลายประเด็นที่ยังเป็นปัญหา อาทิ การคุ้มครองสิทธินักลงทุน โดยเฉพาะอินเดียที่อาจเปิดเสรีไม่สูงเท่าประเทศภาคีอีก 5 ประเทศ เป็นต้น

3. การเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง “ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP)” ในมุมมองภาคเอกชน

3.1 คุณพรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล ประธานคณะกรรมการธุรกิจเกษตรและอาหาร สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

คุณพรศิลป์ให้ความเห็นว่า RCEP จะช่วยให้การเจรจาการค้าเสรีของภูมิภาคมีความเป็นหนึ่งเดียวมากขึ้นกว่าการเจรจาอาเซียน+1 ซึ่งเห็นว่าควรต้องมีการปรับ (Harmonize) ความแตกต่างในด้านต่างๆ ได้แก่ ภาษี กฎถิ่นกำเนิดสินค้า และมาตรฐานสินค้า ทั้งนี้ การเจรจา RCEP จะช่วยผลักดันเป้าหมาย AEC ในปี 2558 ให้ดำเนินการได้สำเร็จเร็วยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายการเจรจา RCEP ให้แล้วเสร็จในปี 2560

สำหรับประเทศไทย อุตสาหกรรมสินค้าเกษตรและอาหารถือเป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพสูงกว่าประเทศในอาเซียนทั้งหมด ดังนั้น ไทยควรต้องพิจารณาใช้ประโยชน์จาก RCEP อย่างไรให้ได้ประโยชน์สูงสุด รวมถึงเห็นว่าผู้ประกอบการไทยควรเร่งพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า เพื่อสามารถก้าวข้ามมาตรการกีดกันต่างๆ รวมถึงมาตรการด้าน ROOs ซึ่งใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และเป็นกระบวนการผลิตที่ต่อเนื่อง จากประเทศคู่ภาคีทั้ง 6 ประเทศให้ได้ต่อไป

3.2 คุณเพียงใจ แก้วสุวรรณ นายกสมาคมอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย

คุณเพียงใจให้ความเห็นว่า อุตสาหกรรมยานยนต์ไทยมีการเจริญเติบโตด้วยดีมาโดยตลอด แม้ประเทศไทยจะยังไม่มีตราสินค้าของเป็นของตนเอง แต่เป็นฐานการผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์เพื่อจำหน่ายและส่งออกในลำดับหนึ่งของอาเซียน จากสมาชิกอาเซียนอีก 4 ประเทศที่มีศักยภาพในการผลิต ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม โดยในปีที่ผ่านมาไทยมียอดการผลิตที่ 2.4 ล้านคัน คิดเป็นยอดจำหน่ายในประเทศ 1 ล้านคัน ที่เหลือเป็นการผลิตเพื่อส่งออก สำหรับโอกาส เนื่องจาก RCEP คือการรวมตัวเพิ่มขึ้นของอาเซียนกับประเทศคู่ภาคีอีก 6 ประเทศ ซึ่งเป็นประเทศพัฒนาแล้ว จึงนับเป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย ทั้งในด้านการถ่ายโอนเทคโนโลยีขั้นสูง และเพื่อขยายตลาดการผลิต (อาทิ Global network, Supply chain) และส่งออก สำหรับผลกระทบ เห็นว่า ควรดำเนินการเจรจาเพื่อลดหรือยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ประกอบการไทยต่อไป

3.3 คุณสมศักดิ์ วิเศษเรืองโรจน์ นายกสมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

คุณสมศักดิ์ให้ความเห็นว่า ในภาพรวม RCEP ต่อด้านโลจิสติกส์ ควรเริ่มมองจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยต้องเริ่มจากนักลงทุน (Investor) จนถึงผู้ผลิตรายย่อยต่างๆ (Final assembly) ทั้งนี้ เห็นว่าการเข้ามาของสมาชิก RCEP อีก 6 ประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่น และเกาหลีใต้จะสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) แก่อาเซียนอย่างแน่นอน เช่น มี Contract จากต่างชาติมากขึ้น โดยเห็นว่าการเจรจาควรต้องลงลึกในสาขาที่อาเซียน+1 ยังไม่ได้เริ่มเจรจา สำหรับผลกระทบเห็นว่า การค้าบริการโลจิสติกส์ Logistic service provider ควรต้องไปคู่กันกับสินค้า แต่ประเทศไทยยังไม่เป็นเช่นนั้น ซึ่งทำให้การเข้าไปเจาะตลาดของประเทศคู่ภาคี เช่น จีน ญี่ปุ่น เป็นเรื่องยาก ซึ่งไทยควรต้องเร่งพัฒนาในด้านนี้ รวมถึงการพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้มีความแข็งแกร่ง โดยเฉพาะมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล เพื่อพร้อมที่จะแข่งขันหลังเปิดตลาดเสรีต่อไป

3.4 ดร.ฉัตรชัย ดวงรัตนพันธ์ ผู้อำนวยการสมาคมผู้ค้าปลีกไทย

ดร.ฉัตรชัยให้ความเห็นว่า ปัจจุบันอุตสาหกรรมการค้าปลีกสร้างมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 2 หรือคิดเป็นมูลค่า 2.3 ล้านล้านบาท และมีการจ้างงานสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ อย่างไรก็ตาม ในด้านการขยายการลงทุนเห็นว่า ประเทศคู่ภาคีน่าจะเข้ามาลงทุนในไทยมากกว่าที่ผู้ประกอบการไทยออกไปลงทุน ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดความแข็งแกร่งของผู้ประกอบการไทย และมาตรการกฏระเบียบต่างๆ ซึ่งประเทศคู่ภาคีก็ยังมีอยู่สูง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ของไทย อาทิ เซ็นทรัลกรุ๊ป ได้เริ่มออกไปลงทุนที่อินโดนีเซีย และอินเดียนีเซียที่ได้ขยายตลาดไปเวียดนามและอินโดนีเซีย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจที่น่าเป็นห่วง คือกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งต้องเร่งพัฒนาให้มีความแข็งแกร่ง และพร้อมต่อการแข่งขันต่อไป ด้านผลกระทบ ได้แก่ 1) สินค้าประเภท Non-food โดยเฉพาะสินค้า International brand ที่ประเทศคู่ภาคีมีความแข็งแกร่ง 2) มาตรการ ROOs ที่ต้องเร่งปรับเกณฑ์มาตรฐานให้สอดคล้องกัน และ 3) ด้านบุคลากร ที่ไทยควรต้องเร่งพัฒนามาตรฐานบุคลากร อาทิ การศึกษา และความรู้ด้านภาษา เนื่องจากไทยมีเป้าหมายที่จะเป็นแหล่ง Shopping destination รวมถึงธุรกิจค้าปลีกที่ต้องการแรงงานจำนวนมาก แต่ไทยยังมีแรงงานที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การเคลื่อนย้ายแรงงานยังมีจำกัด ทั้งนี้ ภาครัฐควรเร่งจัดตั้งหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในธุรกิจแต่ละสาขา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในการขยายการค้าการลงทุนต่อไป
